

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBATSELA 2022

MEPUTSO: 100

NAKO: Diiri tše 3

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 6.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephepotšišo le, le arotšwe ka DIKAROLO TŠE PEDI.

KAROLO YA A:	Ditaodišo	(50)
KAROLO YA B:	Ditšweletšwa tša tirišano	(2 x 25) (50)
2. Araba potšišo E TEE KAROLONG YA A le dipotšišo TŠE PEDI KAROLONG YA B.
3. Šomiša polelo yeo o lekwago ka yona.
4. Thoma KAROLO YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.
5. Beakanya taodišo le mehuta ye mengwe ya ditšweletšwa (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o fe padišišo/palobohlatse. Peakanyo e tšwelele PELE ga taodišo le ditšweletšwa tšeо.
6. Peakanyo e swanetše go bonagala gabotsebotse gore ke peakanyo. Ka gona o eletšwa go thala mothalo go putlaganya peakanyo ye nngwe le ye nngwe.
7. O eletšwa kudukudu go diriša nako yeo o e filwego ka tsela ye:

KAROLO YA A:	Metsotso ye e ka bago ye 100
KAROLO YA B:	Metsotso ye e ka bago ye 80 (2 x 40)
8. Nomora dikarabo go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
9. Hlogo ga se ya swanelo go akaretšwa ge go balwa mantšu.
10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1**

Kgetha E TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu a 400–450 (diteng fela).

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano. O tla fiwa meputso ya diteng le peakanyo, polelo, mongwalelo, palobohlatse gammogo le sebopego.

1.1	Letšatši leo, e bile le letelele kudu bophelong bja ka.	[50]
1.2	Tlhatlogo ya ditheko tša makhura ke lešitaphiri ka nageng.	[50]
1.3	Ke mo ke kwelego borutho bja lerato.	[50]
1.4	Kgodišo ya bana ya selehono.	[50]
1.5	Go kaone go rutwa ka phapošeng go feta go ithuta ka dikgokagano tša theknolotši.	[50]
1.6	Ke tshwanelo gore batho ba gapeletšwe go entelwa kgahlanong le twatši ya khorona.	[50]

Lekodiša diswantšho tše tša ka tlase ka kelohloko gomme o kgethe SE TEE sa tšona o ngwale taodišo ka sona. Dikgopoloo tša gago di nyalelane le tše di tšwelelagoo seswantšhong.

1.7

[Mothopo: www.canstockphoto.com]**[50]**

1.8

[Mothopo: www.canstockphoto.com]

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO**POTŠIŠO YA 2**

Araba dipotšišo TŠE PEDI go tše tshela tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a 180–200 (diteng fela).

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano. O tla fiwa meputso ya diteng le peakanyo, polelo, mongwalelo, palobohlatse gammogo le sebopego.

2.1 LENGWALO LA SEGWERA

O sa tšo amogela *laptop* bjalo ka mpho ya letšatši la matswalo a gago go tšwa go batswadi ba gago. Ba ngwalele lengwalo la go ba leboga, o ba tsebiše ka fao e tlogo go hola ka gona dithutong tša gago.

[25]

2.2 EMEILE

O kgahlilwe ke kwalakwatšo ya sekgoba sa mošomo ye e tšwelelagoo ka motlase. Ngwalela molaodi wa lebenkele emeile ya go kgopela mošomo wo ka ge o na le mabokgoni le dithuto tša maleba tše di nyakegago. Mo tsebiše ka dimamaretšwa tše bohlokwa tše o di mamareditšego emeileng ya gago.

KWALAKWATŠO YA SEKGoba SA MOŠOMO

Lebenkele la Hlatlegelang le kwalakwaditše mošomo wa go beakanya dithoto wa mafelelo a beke ye nngwe le ye nngwe.

Mokgopedi wa mošomo a be le tše di latelago:

- Bohlatse bja dipolo tša mphato wa lesometee
- Boitsebišophelo bja maleba
- Bokgoni bja go bolela maleme a mararo a semmušo
- Mengwaga ya ka fase ga ye masomepedihlano

Dikgopelo di romelwe go Molaodi.

Emeile: customercare@hlatlegelang.com

Letšatši la mafelelo la dikgopelo: 10 Manhole 2022.

[25]

2.3 TŠA BOPHELO BJA MOHU

Molemi wa go tsebega motseng wa geno o tšerwe ke phiri a na le mengwaga ye 55. Ngwala tša bophelo bja mohu yo.

[25]

2.4 LENANEOTHERO LE METSOTSO

Le bile le kopano ya lekgotla la bafsa motseng wa geno fao le bego le ahlaahla mananeo a go hlwekiša motse. Bjalo ka mongwaledi wa lekgotla la bafsa, thala lenaneothero le metsotsa ya kopano yeo.

[25]

2.5 POLEDIŠANO

Lesiba o thomile go sepela mašego le go nwa mabjala. Tatagwe o lemogile taba ye gomme a beakanya, ba ya dijong tša mosegare lebenkeleng la djo mo a kgonnego go boledišana le yena ka maitshwaro a gagwe. Re alele poledišano ya bona.

[25]**2.6 DITSHWAYATSHWAYO**

O be o bogetše tiragatšotšweledi thelebišeneng gomme e sa go dutše pelong. Ngwala ditshwayatshwayo o hlaloše maikutlo a gago mabapi le yona.

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA B:	50
PALOMOKA YA TLHAHLOBO:	100